

Іванченко Інна Валентинівна

Дипломна робота
на тему:

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯ КОШТІВ ТА
ДЕПОЗИТИ ЮРИДИЧНИХ І ФІЗИЧНИХ ОСІБ**

Науковий керівник:
к.е.н., ст. викл. Гошовська В.В.

Мета роботи:

на основі аналізу чинних законодавчих і нормативних матеріалів, теоретичних досліджень і практики діяльності банків доповнити існуючі підходи щодо управління операціями комерційних банків із залучення коштів на депозити юридичних та фізичних осіб новими та визначити шляхи підвищення ефективності депозитної діяльності на прикладі ПАТ «ПУМБ»

Основні завдання роботи:

- дослідити депозитні операції юридичних та фізичних осіб;
- поняття, класифікація та призначення;
- висвітлити депозитну політику як основу управління депозитними операціями банків;
- зробити огляд нормативно-правових документів, що регламентують порядок проведення операцій комерційних банків із залучення коштів на депозити юридичних та фізичних осіб;

- оцінити місце ПАТ «ПУМБ» в банківській системі України;
- проаналізувати структуру та динаміку депозитної бази банків України та ПАТ «ПУМБ»;
- дослідити механізм проведення операцій ПАТ «ПУМБ» із залучення коштів на депозити юридичних і фізичних осіб та управління ними;
- висвітлити проблеми ПАТ «ПУМБ» на шляху залучення коштів на депозити юридичних та фізичних осіб;

- дослідити депозитний ризик та методи його мінімізації;
- розглянути оптимізацію депозитної діяльності банку та вплив системи гарантування вкладів на залучення депозитних коштів;
- проаналізувати зарубіжний досвід проведення операцій комерційними банками із залучення коштів на депозити юридичних і фізичних осіб та можливість його використання в банківській системі України.

Об'єктом дослідження:

виступають економічні відносини між комерційними банками та їх клієнтами в процесі залучення коштів на депозити.

Предмет дослідження:

Предметом дослідження є операції комерційних банків із залучення коштів на депозити юридичних та фізичних осіб.

Депозитні операції

це операція банку із залучення грошових коштів або банківських металів від вкладників на їх рахунки в банку на договірних засадах або депонування грошових коштів вкладниками з оформленням їх ощадними (депозитними) сертифікатами. Депозити утворюються за рахунок вкладу в банк суми грошей готівкою або у безготівковій формі або ж банківського металу. Практично всі клієнтські рахунки в пасиві називаються депозитними. Депозитним може бути будь-який рахунок, відкритий клієнтові в банку, на якому зберігаються його грошові кошти або банківські метали. У світовій практиці їх частка в структурі пасивів становить від 60 до 80 %.

Депозитні операції відіграють значну роль у діяльності банку

- депозитні операції є головним джерелом проведення активів;
- від характеру депозитів залежать види кредитних операцій і, відповідно, розмір доходу банку;
- вірна організація депозитних операцій забезпечує ліквідність комерційних банків;
- депозитні операції сприяють прискоренню безготівкових розрахунків;
- ресурси, сформовані за рахунок депозитних операцій, зазвичай дешевші міжбанківських кредитів.

Депозитні операції мають певні недоліки у діяльності банку

- операції щодо залучення коштів у вклади пов'язані зі значними маркетинговими зусиллями, грошовими і матеріальними витратами комерційних банків;
- мобілізація коштів у вклади (депозити) в більшості випадків залежить від вкладників, а не від комерційного банку, якому часто важко, а то й неможливо досягти додаткового залучення коштів;
- загальний обсяг тимчасово вільних грошових коштів у рамках окремого банку або району об'єктивно обмежений.

Депозитні операції з юридичними і фізичними особами

Положення про порядок здійснення банками України депозитних операцій з юридичними і фізичними особами, затверджене постановою Правління НБУ

депозит як грошові кошти в готівковій або безготівковій банківській формі, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений строк зберігання чи без зазначення такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору

Закон України «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб»

Депозит – кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, які відповідно до законодавства України розміщені вкладником на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку на іменних рахунках у учасника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб чи залучені таким учасником у формі випуску іменних депозитних сертифікатів і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору

Суб'єкти депозитних операцій

державні підприємства та організації

державні установи

кооперативи

акціонерні товариства

змішані підприємства за участю іноземного капіталу

партійні та громадські організації і фонди

фінансові та страхові компанії

інвестиційні та трастові компанії і фонди

окремі фізичні та юридичні особи, їх об'єднання

банки та інші кредитні установи

Об'єкти депозитних операцій

кошти, що передані комерційному банку
на умовах, визначених двосторонньою
угодою.

Розміщення грошових коштів у депозити для фізичних та юридичних осіб

одержання стабільного доходу в національній та іноземній валюті у вигляді відсотку і на фіксований термін

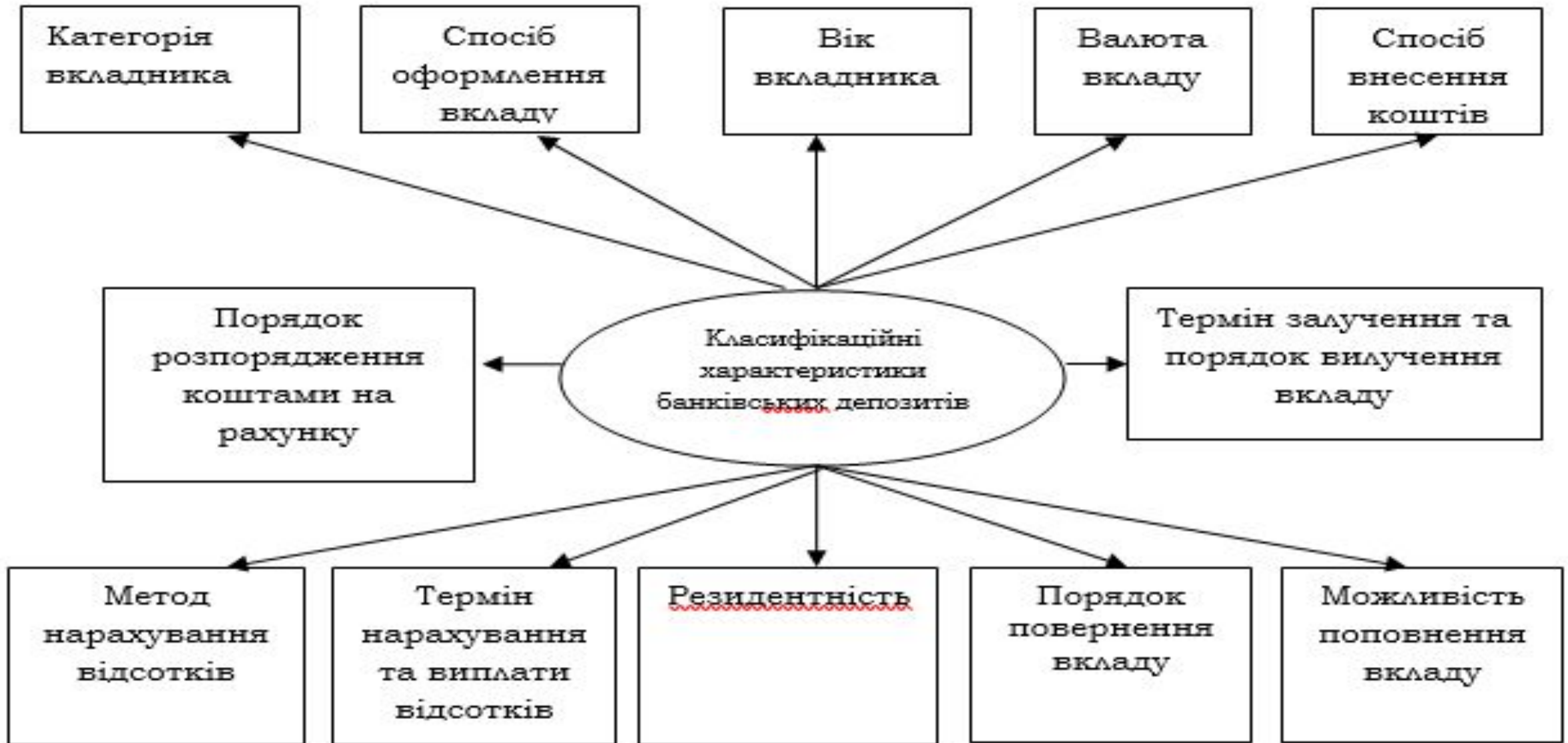
встановлення оптимальних термінів виплати відсотків за депозит (щомісяця, щокварталу або після закінчення терміну дії депозитного договору)

збільшення суми депозиту протягом терміну дії депозитного договору

одержання гарантії своєчасного повернення коштів контролюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб

використання депозитних коштів протягом терміну дії в якості забезпечення, при необхідності одержання кредиту

Найбільш принципові критерії класифікації

Структура залучених коштів ПАТ «ПУМБ»

№	Показники	2013		2014		2015	
		сума	%	сума	%	Сума	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Кошти банків	349233	98,63	128086	52,97	354035	87,6
2	Кошти клієнтів	4860	1,37	113695	47,02	50106	12,4
2.1	У тому числі: Депозити юридичних осіб	2269	0,64	6686	2,76	13391	3,31
2.1.1	Строкові	502	0,14	1000	0,41	0	0
2.1.2	До запитання	1769	0,5	5686	2,35	13391	3,31
2.1	Депозити фізичних осіб	2591	0,731	107009	44,26	36715	9,08
2.2.1	Строкові	2584	1,73	105487	43,63	28767	7,12
2.2.2	До запитання	7	0,002	1522	0,63	7948	1,97
	Усього	354093	100	241781	100	404141	100

Структура депозитів банку «ПУМБ» за строками

Показник	2013			2014	III кв. 2015			2015
	Сума	Питома вага, %	Сума	Питома вага, %	сума	Питома вага, %	Сума	Питома вага, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
На вимогу та менше 1 місяця.	352110	99,44	143781	59,48	382744	94,71	313603	95,84
Від 1 до 3 місяців.	543	0,15	16 493	6,81	9 107	2,25	4088	1,24
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Від 3 до 12 місяців.	1 440	0,41	81 543	33,71	12 290	3,04	9550	2,92
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Від 12 місяців до 5 років	0	0	0	0	0	0	0	0
Понад 5 років	0	0	0	0	0	0	0	0
Усього	354093	100	241781	100	404141	100	327241	100

Положення про прийняття депозитів юридичних та фізичних осіб у ПАТ “ПУМБ”

Депозити на вимогу зберігаються на поточних рахунках, які відкриваються банком кожному клієнту. Особливістю функціонування вкладів до запитання є те, що гроші, які зберігаються, можуть бути в будь-який момент зняті готівкою з відповідного рахунка або перераховані за вимогою клієнта на інші рахунки в банках;

Строкові вклади (депозити) - це грошові ресурси, які розміщуються їх власниками у банку для зберігання та зараховуються на відповідні депозитні рахунки на визначений термін з виплатою обумовлених процентів.

Методи управління залученими коштами банку

реклама

поліпшений рівень обслуговування

проведення лотереї серед клієнтів

розширення спектра пропонованих
банком рахунків та послуг

комплексне обслуговування

додаткові види безкоштовних послуг

розташування філій у місцях
максимально наближених до клієнтів

пристосування графіка роботи до потреб клієнтів

безкоштовне розсилання виписок з рахунків

відкриття депозитів новонародженим як подарунок
від банку

обладнання безкоштовних автомобільних стоянок
біля банку

розташування банкоматів у громадських місцях

проведення безготівкових розрахунків за допомогою
пластикових карток

надсилання клієнтам привітань

Проблеми ПАТ «ПУМБ» на шляху залучення коштів на депозити юридичних та фізичних осіб

1.

Розробка депозитної політики привабливої для клієнтів з одного боку та прибуткової для банку – з іншого

2.

Формування довіри у потенційного клієнта

3.

Підвищення зацікавленості індивідуальних осіб у розміщенні своїх коштів на вкладних рахунках

4.

Використання ці нових методів залучення ресурсів

5.

Використання нецінових методів залучення ресурсів

Класифікація депозитних ризиків банків

Класифікаційна ознака	Види депозитних ризиків
Вид залучених ресурсів	депозитний ризик коштів до вимоги; депозитний ризик строкових коштів
Джерела виникнення	зовнішній депозитний ризик, що не залежить від діяльності банку; внутрішній депозитний ризик, який залежить від діяльності банку
Вид вкладника	депозитний ризик, зумовлений відтоком коштів юридичних осіб(включаючи інші банки); депозитний ризик, зумовлений відтоком коштів фізичних осіб
Валюта депозиту	депозитний ризик в національній валюті; депозитний ризик в іноземній валюті
Можливість прогнозування	прогнозований депозитний ризик; непрогнозований депозитний ризик
Рівень збитків	мінімальний депозитний ризик; допустимий депозитний ризик; критичний депозитний ризик

Фонд гарантування вкладів умови, коли банк не відшкодовує суму депозитних коштів

Кошти передані банку в довірче управління

за вкладом у розмірі менше 10 гривень

за вкладом, підтвердженим депозитним сертифікатом на пред'явника

розміщені на вклад власником істотної участі банку

розміщені на вклад у банку особою, яка була членом спостережної ради, правління, ревізійної комісії банку

розміщені на вклад у банку особою, яка надавала банку професійні послуги як аудитор, юридичний радник, суб'єкт оціночної діяльності

за вкладами у філіях іноземних банків

розміщені на вклад особою, яка на індивідуальній основі отримує від банку проценти за вкладом на більш сприятливих договірних умовах, ніж звичайні, або має інші фінансові привілеї від банку

за вкладом у банку, що є предметом застави та забезпечує виконання зобов'язань вкладника перед цим банком, в обсязі таких зобов'язань

Методи зарубіжного досвіду для залучення коштів в банківській системі

розробку різних програм по залученню коштів населення

надання клієнтам-вкладникам різного роду послуг, в тому числі і небанківського характеру

проведення широкої відкритої реклами по залученню клієнтури

використання високої відсоткової ставки за вкладами інвестиційного характеру

використання «тихої» цільової реклами (поштою, телефоном)

виплату постійним вкладникам премії «за вірність банку»

Дякую за увагу!